

AKADEMIK

☺ Neodolá mu nik ☺

1

2021/2022

Vážení čitatelia,

po dlhšom čase sa Vám znova prihovráame a prinášame informácie z diania v Obchodnej akadémii Poprad. Ani sme sa nenazdali a z letných prázdnin sme sa pomaly a isto presunuli so svojimi povinnosťami do školských lavíc. Aj keď mnohé opatrenie neprajú mnohým aktivitám, nám sa podarilo zorganizovať mnohé akcie. Máme za sebou účelové cvičenia, deň cvičných firiem či potulky krásami nášho Slovenska. Všetko sme si pre Vás pripravili.

Prajeme Vám nerušené čítanie.

Vaša redakcia

Obsah

Úvod	1
Súťaž cvičných firiem	2 – 3
Deň jazykov.....	4 - 5
Účelové cvičenie	6 - 7
Kurz na ochranu zdravia	8 - 9
Bojujeme proti závislostiam.....	10
Zápisník školskej geografky ..	11 - 16
Jazykové okienko	17
Jesenná prechádzka	18
Zábava	19

RedakciaŠéfredaktorka:

Mgr. Magdaléna Skokanová

Zástupcovia šéfredaktora:

Ing. Martina Dovalovská

Vedúca grafickej úpravy

Ing. Martina Dovalovská

Redaktori:

Mgr. Magdaléna Skokanová

Ing. Martina Dovalovská

Jazyková úprava:

Mgr. Magdaléna Skokanová

Deň cvičných firiem

V rámci projektu „Podpora organizačného zabezpečenia vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti finančnej gramotnosti a výchovy k podnikaniu na rok 2021“ bola našej škole schválená aktivita pod názvom „Výchova k podnikaniu prostredníctvom cvičných firiem“. Celý projekt sa realizoval pri príležitosti 25. výročia vzniku predmetu cvičná firma (CFA).

Dňa 20. októbra 2021 sa v OA Poprad uskutočnil prezentačný deň cvičných firiem a vzdelávací workshop pod vedením Ing. Petra Litavca, CSc., riaditeľa RPIC v Poprade.

Žiaci v súčasných cvičných firmách si pod vedením svojich vyučujúcich pripravili na chodbách na 1. poschodí svoje výstavné stánky a prezentovali svoje podnikateľské aktivity a činnosti. Ostatní žiaci sa počas 2. – 4. vyučovacej hodiny zoznamovali (najmä žiaci 1. ročníka) s predmetom cvičná firma, pretože nie všetky triedy alebo všetci žiaci majú tento predmet. Okrem toho sa zástupcovia našej školy spájali s ostatnými prihlásenými školami (17 škôl – aj základné, aj stredné školy) v on-line priestore a prezentovali predmet, činnosť, aktivity, históriu predmetu.

Čo sa týka histórie predmetu CFA, po prvýkrát sa v predmete vyučovali ekonomické cvičenia a viedla ho p. Ing. Dana Suchá. Medzi najúspešnejšie firmy patrili : Med

medu, s. r. o., Krojovanka, s. r. o., Horolezecká stena, s. r. o., Vidiecky dom Nevädza, s. r. o. Okrem cvičných firiem sa predstavila aj študentská spoločnosť Fresh up, ktorú mali v minulom školskom roku žiaci v predmete aplikovaná ekonómia.

Firma Fresh up, študentská spoločnosť

Žiakom II. A triedy sa páčili jednotlivé CF na instagramových profiloch, kde jednotlivé CF pridávali svoje aktivity z prezentačného dňa.

Panel cvičnej firmy študentov IV. B - SUIT FRUIT, s. r. o.

Nezávisle v prednáškovej miestnosti na 2. poschodí sa realizoval vzdelávací workshop na tému „Chcem začať podnikat’ – ako si založiť vlastný podnik“ s pánom Ing. Petrom Litavcom. Ing. Litavec je riaditeľom Regionálneho poradenského informačného centra v Poprade a jednou z činností, ktorými

sa centrum zaoberá, je poradenstvo a pomoc pri zakladaní vlastného podniku.

Reakcia žiakov II. C a III. B triedy bola veľmi pozitívna, ocenili činnosť takejto inštitúcie.

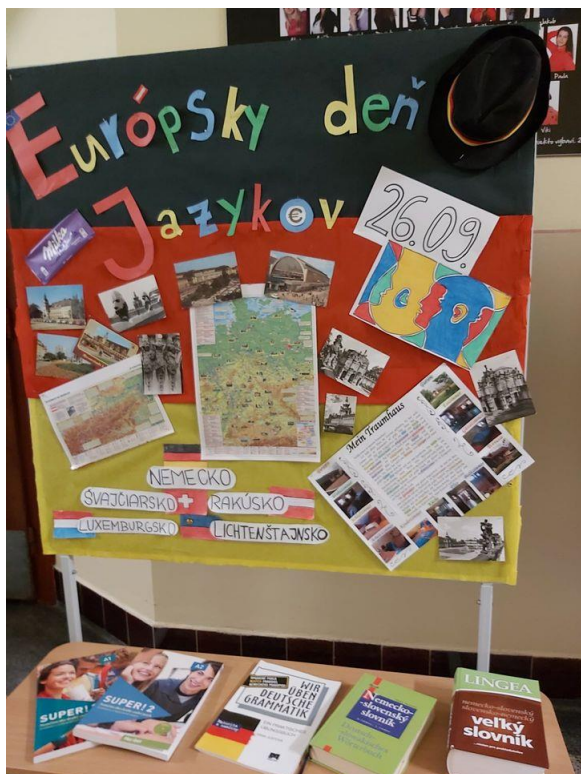
**Študenti III. A prezentujúci cvičnú firmu
Trieska, s. r. o. a cvičnú firmu Styling and Selling, s. r. o.**

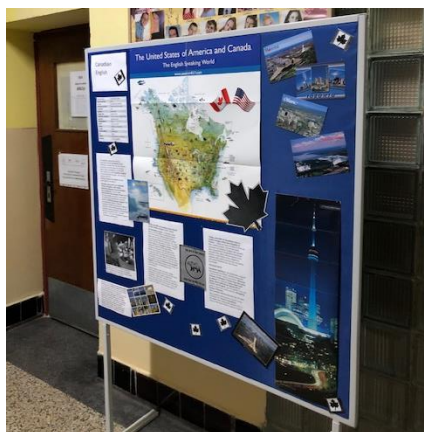
Cvičná firma Kafičko de Tour, s. r. o - žiaci IV. B

Akcia „Európsky deň jazykov“ v Obchodnej akadémii Poprad

Európsky deň jazykov oslavuje tieto schopnosti. A núti nás nielen premýšľať o štúdiu cudzieho jazyka, ale naozaj sa aj učiť, lámať si hlavy a lámať si aj jazyky. Po nemecky, anglicky, francúzsky, taliansky, španielsky ... V našej škole sa učia cudzie jazyky: anglický, nemecký a ruský. Učila sa aj francúzština, ale momentálne sa neučí. Asi nie

je
záu-
jem
zo

Stará múdrosť hovorí: „Koľko rečí poznáš, toľko-
krát si človekom.“ Túto pravdu si človek
uvedomuje na každom kroku vo svojom živote.
Hlavne vtedy, keď nepozná reč a chce niečo vy-
svetliť. Možno v nejakej kritickej situácii, keď
slová, ktoré sa mu tlačia na jazyk, sú zase ne-
zrozumiteľné pre cudzinca. Vtedy aj ruky
a nohy sú málo.

strany žiakov, ktorí prichádzajú zo základ-
ných škôl.

Dňa 29. septembra 2021 sa v našej škole pri
tejto príležitosti konala výstava „jazyko-
vých stánkov“. Žiaci 2. – 4. ročníka sa za-
pojili do sprevádzania svojich spolužiakov
jednotlivými krajinami a ich jazykmi pod
vedením svojich učiteľov cudzích jazykov.
Žiaci so svojimi učiteľmi pripravili panely
s obrázkami, fotografiami, mapami, pred-
metmi, zástavami, knihami, slovníkmi, ča-
sopismi ... Pri niektorých stánkoch boli aj
„sprievodcovia“. Prezentovali svoje jazyky.

Snažili sa upútať pozornosť žiakov, ktorí sa
prišli postupne v skupinách zoznámiť s ja-

zykovými stánkami. Pri niektorých stánkoch sprievodcovia neboli, len na paneli bola základná informácia o danom cudzom jazyku, príp. o krajine, v ktorej sa daným jazykom hovorí.

Žiaci pri svojej prehliadke mali záujem o kvízy a pexesá, o všetky informácie, ktoré im sprievodcovia vo svojom stánku vedeli poskytnúť. A možno sa iba radi „uliali“ aspoň na krátko z vyučovania. Ktovie?

Účelové cvičenia v OA Poprad

V dňoch 16. a 17. septembra 2021 sa v našej škole uskutočnili účelové cvičenia v 1. a v 2. ročníku. Prváci išli na 1. účelové cvičenie v piatok 17. septembra 2021. Druháci boli na 3. účelovom cvičení dňa 16. septembra 2021. Pre taký septembrový termín sme sa rozhodli z dôvodu zhoršujúcej sa epidemiologickej situácie.

A tak začneme 1. dňom. Už pri organizácii účelových cvičení sa bralo do úvahy, že sa nemajú premiešavať žiaci viacerých tried. Každá trieda 2. ročníka mala samostatný program.

Žiaci druhej A pod vedením pedagogického dozoru sa električkou vybrali do Tatranskej Lomnice. Poprechádzali sa po tejto turistami navštevovanej tatranskej osade a navštívili múzeum TANAP-u. Tam im premietli film s environmentálnou problematikou. Potom sa „áčkari“ prešli z Tatranskej Lomnice do Starého Smokovca popri ceste, ktorá ich spája. Po príchode do Starého Smokovca na železničnej stanici počkali na električku, nasadli a zviezli sa do Popradu. Na železničnej stanici v Poprad-Tatry sa rozišli.

II. A v Botanickej záhrade v Tatranskej Lomnici

„Béčkari“ rovnako obdivovali tatranskú prírodu. Električkou sa odviezli do Starého Smokovca. A potom už zo železničnej stanice kráčali stále smerom hore. A to na Hrebienok. Kráčali popri trati elektrickej pozemnej lanovky. Vedie tadiaľ chodník, ktorý sa „premiešava“ s asfaltkou zo Starého Smokovca na Hrebienok. Hore si oddýchli, vychutnali výhľad na okolité mestá a dediny a zišli pomaly späť do Starého Smokovca. Aj sa zadýchali a precvičili svoje telo, pretože nie každý deň podstúpiť taký fyzický výkon. Na stanici nastúpili do električky a vrátili sa do Popradu. Na železničnej stanici sa rozišli.

Žiaci II. B na Hrebienku

„Céčkari“ boli tiež v Tatranskej Lomnici. Ale v porovnaní s triedou 2. A išli do Starého Smokovca električkou. Tam vystúpili a chodníkom popri ceste kráčali do Tatranskej Lomnice. Navštívili múzeum TANAP-u, videli film s environmentálnou problematikou. Po odchode z múzea sa poprechádzali po Tatranskej Lomnici, zvonku videli zrekonštruovaný hotel Lomnica. O pol jed-

nej sa električkou vrátili cez Starý Smokovec do Popradu a na stanici sa rozišli. Tak žiaci 2. ročníka poznávali krásy našich jesenných Tatier.

2. deň

V piatok 17. septembra 2021 sa od rána na nás mračila obloha a padali z nej kvapky, pravidelne a s istotou, že dážď to myslí vážne a neprestane, ako by sme si to boli želali my. A tak bolo potrebné zmeniť program účelového cvičenia so žiakmi 1. ročníka.

Z tých istých epidemiologických dôvodov (ako vo štvrtok) sa triedy cvičili osobitne. Ale ešte pred tým, ako budeme pokračovať programom, treba poďakovať vedúcej účelového cvičenia pani učiteľke Bendíkovej za to, že narýchlo vymyslela náhradný program. A tak sme sa tešili na vychádzky do blízkeho okolia, no museli sme zostať v škole.

Rozdelili sme sa na tri skupiny: 1. skupina v telocvični hádzala loptičkou na cieľ, 2. skupina mala v pohybovom štúdiu zdravotnícku prípravu (pozerali film), 3. skupina mala prednášku na tému topografia v učebni geografie.

Tri skupiny - telocvična

Postupne sa všetky tri skupiny vystriedali a zúčastnili sa na všetkých troch aktivitách. V závere v telocvični vyhlásila vedúca účelového cvičenia pani učiteľka Bendíková výsledky súťaže v hode loptičkou na cieľ. Vyhlásila nielen víťaznú triedu, ale aj jednotlivcov, ktorí mali najviac pozitívnych zásahov. V 2. časti účelového cvičenia sa malo ísť na krátku prechádzku. Ale počasie sa neumúdrilo, neprestalo pršať, tak sme všetci pozerali v prednáškovej miestnosti film o vzniku horskej záchranej služby a o jej činnosti od počiatku až po súčasnosť. Bol to skutočne zaujímavý film, v ktorom sme mali možnosť vidieť vývoj techniky, vrtuľníkov, spôsob záchrany turistov, ktoré používali v horách záchranári z horskej záchranej služby ...

Kurz ochrany života a zdravia

Žiaci 3. ročníka sa každoročne zúčastňujú na tejto športovej aktivite. Absolvujú 3-dňový kurz, ktorý zahŕňa rôzne aktivity, ak to situácia dovoľí. V tejto spoločenskej a epidemiologickej situácii každá z tried 3. ročníka podnikla samostatný program (podľa návrhu učiteľov telesnej a športovej výchovy) pod vedením svojho pedagogického dozoru v dňoch 20. - 22. septembra 2021.

Tak sa budeme snažiť vám priblížiť aktivity každej triedy.

Žiaci III. A triedy v 1. deň poznávali krásy Vysokých Tatier a vyviezli sa električkou na Štrbské Pleso. Zo Štrbského Pleso prešli turistickým chodníkom na Popradské Pleso. Tam na brehu Popradského plesa, sediac na lavičkách, si oddýchli a občerstvili sa. Prešli ešte aj na druhú stranu plesa a pozreli si Symbolický cintorín (Symbolický cintorín je turistami často navštevované pamätné miesto na brehu Popradského plesa pod západnou stranou Ostrvy, kde sú v limbovom poraste umiestnené pamätné tabule a ručne vyrezávané kríže na pamiatku obetí Tatier alebo Tatrancov, ktorí zahynuli na iných miestach v horách vo svete). Po návšteve Symbolického cintorína sa pripravili na cestu späť. Tentoraz išli z Popradského Plesa po asfaltovej ceste k zastávke električky. Je to pekná prechádzka v lone krásnej tatranskej prírody. Po príchode na zastávku Popradské Pleso nasadli do električky a odviezli sa do Popradu. Na železničnej stanici sa rozišli. A tešili sa na ďalší deň ...

Jeseň na Štrbskom Plese

V 2. deň poznávali mestskú časť Veľká. Od školy mestom (Okresný súd, mozaika oslobodenia Popradu, OC Prior) prišli až k železničnému podchodu, ktorý spája mesto s mestskými časťami Veľká a Spišská Sobota. Chodníkom okolo Veľčianskeho potoka prišli až na námestie vo Veľkej. Tam si prečítali referát o histórii a súčasnosti tejto mestskej časti Popradu a prešli po Teplickej ulici z Veľkej na sídlisko Západ. Cez sídlisko sa okolo hasičskej stanice presunuli k OC MAX. V bowlingovom klube súťažili družstvá a jednotlivci o čo najlepšie výsledky. V závere turnaja boli vyhodnotení tí najúspešnejší. Po skončení tejto športovej aktivity sa trieda presunula z OC MAX do školy. Pred OA Poprad sa rozišli.

Bowling v OC MAX

V 3. deň bol program skombinovaný s aktivitami v škole a opäť s prechádzkou po meste Poprad. V úvode programu sa zúčastnili na dopravnej výchove v učebni autoškoly so skutočným inštruktorom.

Dopravná výchova s inštruktorom

Zdravotnícka príprava

Potom pokračovali v zdravotníckej výchove praktickými ukázkami záchrany života človeka na jednotlivých stanovištiach v telocvični pod vedením vyučujúcej biológie.

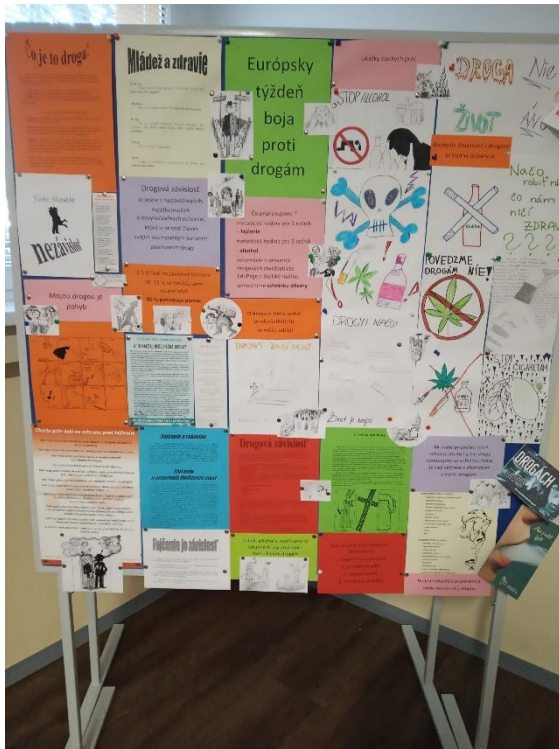
V ďalšej časti sa konala súťaž jednotlivcov v hode granátom na cieľ v školskom športovom areáli.

Hod granátom na cieľ

Po prestávke a občerstvení pokračovali úpravou okolia školy. Okolo 11.30 h v programe pokračovali poznávacou prechádzkou po meste, a to poznávaním dôležitých inštitúcií – pošta, okresný súd, nemocnica s poliklinikou, okresné finančné riaditeľstvo, okresný súd, mestský úrad, okresné riaditeľstvo PZ, okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru. Prechádzku ukončili pred OA Poprad. Takto absolvovala KZZ trieda III. A. Ostatné triedy mali taký istý program, vystriedali sa v jednotlivých naplánovaných aktivitách.

Prevenia protidrogových závislostí

V triedach 1. ročníka zrealizovala dotazník o fajčení, v triedach 2. ročníka dotazník o alkohole a jeho požívaní, v dvoch triedach 3. ročníka o drogách.

Bohužiaľ, žiaci až takí striktní vo vyjadrení proti nikotínu, alkoholu a drogám neboli.

Z dotazníka o fajčení v 1. ročníku vyplynulo, že zo 61 žiakov 50 žiakov nesúhlasí s fajčením, ale 11 žiakov sa nevyjadrilo presvedčivo, že s fajčením nesúhlasí, resp. 14 žiakov by mohlo byť potencionálnym fajčiarom alebo 20 žiakov súhlasí s tým, že mu fajčenie chutí (tri rôzne fakty).

Z dotazníka o konzumácii alkoholu v 2. ročníku vyplynulo, že zo 72 žiakov nekonzumuje alkohol 28 žiakov, ale 44 žiakov buď nechce povedať, alebo konzumuje alkohol príležitostne, a to sú žiaci vo veku 15 – 16 rokov. Na otázku, kto im ponúkol alkohol prvýkrát odpovedalo 31 žiakov, že

V tomto školskom roku nová koordinátorka prevencie drogových a iných závislostí PaedDr. I. Bendíková pri príležitosti Európskeho týždňa boja proti drogám zrealizovala tematickú hodinu (OBN) v triedach 1. – 3. ročníka (okrem 3. B triedy) v týždni od 15. 11. do 19. 11. 2021. Okrem toho pripravila panel s informáciami, fotografiami a obrázkovým materiálom, ktorý jednoznačne drogám hovoril: „Nie!“

rodičia(!), 22 žiaci odpovedali, že kamaráti, 11 žiaci siahli po alkohole sami, len 9 žiaci zo 72 žiakov ešte nepili alkohol.

Z dotazníka o dostupnosti drog v 3. ročníku zo 41 žiakov odpovedali 11 žiaci, že drogu im ešte neponúkol nikto, ale 30 odpovedali, že áno, už im bola ponúknutá. A 5 žiaci odpovedali, že majú skúsenosť s tvrdou drogou. S legalizáciou marihuany súhlasí 16 žiakov, ostatní buď nevedia, alebo nesúhlasia.

Koordinátorka prevencie drogových a iných závislostí sa rozhodla na pomoc žiakom, ktorí by ju akceptovali zo strany školy, umiestniť v priestoroch žiackych šatní schránku.

Žiaci druhého ročníka pri sledovaní filmu – proti drogám

Z cestovateľského zápisníka školskej geografky

Škoda, že túto rubriku píše vyučujúca geografie. Všetci by sme boli zvedaví, čo navštívili v poslednom čase naši žiaci. A chceli by sme, aby žiaci napísali článok do školského časopisu, to by isto zaujalo aj tých ostatných.

Keď teda nepíšu žiaci, musí písať učiteľka...

Tak poďme na to ... a pekne chronologicky...

Slovenský raj, Suchá Belá

Je začiatok školského roka, prvý víkend (ešte netreba písať domáce úlohy a robiť projekty) a ešte pekné počasie. To musíme využiť, a tak sme sa s rodinou rozhodli ísť do Slovenského raja na túru do kaňonu Suchá Belá.

Trasa cez roklinu Suchá Belá je najnavštevovanejšia v NP Slovenský raj najmä pre svoju ľahkú prístupnosť a veľký počet nádherných vodopádov. Túru cez roklinu obľubujú rodiny s deťmi (aj deti v našej rodine majú rady túry). Nachádza sa v severnej časti Slovenského raja v blízkosti turistického centra Podlesok. Aj keď je trasa Suchou Belou spoplatnená, my sme už neplatili, asi preto, že už bol september, teda išli sme už mimo hlavnej dovolenkovej sezóny.

Zaparkovali sme, zobrali batohy na plecía a vyrazili sme z Podlesku, pokračovali kaňonom Suchá Belá cez Kláštorisko a zišli sme opäť na Podlesok.

Celou roklinou preteká rovnomenný potok, ktorý pramení na vrchole a vlieva sa do Veľkej Bielej vody. Celková dĺžka kaňonu Suchá Belá je približne 4 km. Kráčali sme popri brehu potôčka, na niektorých miestach po drevených alebo kovových lávkach,

až sme sa dostali na začiatok Misových vodopádov. Nečakane sa pred nami zjavila najväčšia výzva celej trasy – trojica vysokých rebríkov popri vodopáde. Mne sa zdalo, že rebríky siahajú priam do neba a pre mňa to nebola žiadna sranda. Držala som ako kliešť, ale nakoniec som to zvládla. Je zaujímavé, že pre deti to bola hračka. Zvyšok cesty bol už menej adrenalínový. Hoci ďalším záchytným bodom bol Okienkový vodopád, ktorý sme prekonalí cez rebrík a skalné oko. Pokračovali sme ďalej cez tiesňavy a kaskády, ktoré boli, samozrejme, zabezpečené reťazami. Po cca 1,5 hodine chôdze stále do kopca sme sa dostali ku studničke. Táto studnička je jedným z prameňov Suchej Belej. Tu už zostávalo len pár metrov, aby sme dosiahli vrchol našej cesty. Na vrchu sme si trošku oddýchli a načerpali sily na cestu späť. Občerstvili sme sa len z vlastných zásob, pretože nie je tu žiaden bufet. Po krátkom oddychu sme kráčali po obyčajnom lesnom chodníku smerom nadol. Po rebríkoch sme už nešli. Všade okolo nás sa rozprestierala krásna príroda a nič špeciálne nás už na ceste nečakalo, akurát si deti pochutili na malinách z malinčia popri chodníku.

Prešov, Kapušiansky hrad

Prvý mesiac školského roka ubehol pri všetkých školských a pracovných povinnostiach veľmi rýchlo. A máme teda koniec mesiaca, poslednú septembrovú nedeľu. Vybrali sme sa do nášho krajského mesta, aby sme navštívili nášho rodinného priateľa, ktorý sa tam presťahoval z Popradu. Návštevu sme spojili s návštevou zrúcaniny Kapušianskeho hradu.

Obec Kapušany leží na styku severného okraja Slanských vrchov so Šarišskou vrchovinou v doline rieky Sekčov. A na jej území nad dedinou sa týči zrúcanina Kapušianskeho hradu.

Bolo krásne slnečné počasie, hoci trochu vetro. A čím vyššie sme vystupovali, tým viac vietor fúkal. Ale keď sme vošli do lesa,

tak vietor kolísal iba koruny vysokých stromov. A my sme sa museli sústrediť na cestu lesom, ktorá relatívne prudko stúpala do kopca. Lesná cesta sa kľukatila, my sme pomaly kráčali smerom nahor, stromy sa kolísali vo vetre a lístie prevažne z bukov tíško padalo na zem. Trvalo nám to maximálne 20 minút a uzreli sme už prístupovú cestu k hradu. Aj tento hrad ako viaceré, ktoré sme už navštívili, sa renovuje skupinou nadšencov, čo chcú zachrániť aspoň časť z pôvodného hradu. Renováciou prechádza veža, ale je tam ešte veľa roboty. Tak sme si z trávou zarasteného hradného nádvorja pozreli široké okolie. Keďže na hrade nebolo čo pozerať, občerstvili sme sa a pobrali zase tou istou cestou dolu na parkovisko k autu. Tentoraz cesta lesom prudko klesala, tak bolo treba dávať ešte väčší pozor na každý krok, pretože na prašnej a kamenistej ceste sa šmýkalo. Po zostupe sme nastúpili do auta a vrátili sme do Prešova. V Prešove sme našli parkovacie miesto celkom ľahko (pretože bola nedeľa), stretli sme sa s naším priateľom a išli sme sa spolu naobedovať. Pokecali sme si ... Po obede v celkom dobrej reštaurácii sme si dali ešte zmrzlinu, prešli sa po Hlavnej ulici a vychutnali sme si slniečko i príjemné nedeľné popoludnie. Okolo 16.00 h sme sa rozlúčili, nastúpili do auta a vrátili sme sa domov.

Pútnické miesto Litmanová

Litmanová je obec na Slovensku v okrese Stará Ľubovňa. Geograficky leží dedina na úpätí Ľubovnianskej vrchoviny. V blízkosti obce sa nachádza lyžiarsky areál.

Hora Zvir pri Litmanovej je známa ako miesto zjavení Panny Márie a gréckokatolícke pútnické miesto.

Jedna moja známa, takmer priateľka, často navštevuje toto pútnické miesto, vždy ho „ospevuje“. Chodí tam hľadať pokoj v duši. Prišla pri dopravnej nehode o brata, ktorý mal vtedy asi 25 rokov. Potom bol v bdelej kóme 5 rokov a nakoniec odišiel ako 30-ročný navždy.

Tak sa nečudujem ... A pod vplyvom jej častých slovných návratov na horu Zvir sme sa v prvú októbrovú nedeľu (2021) vybrali do Litmanovej.

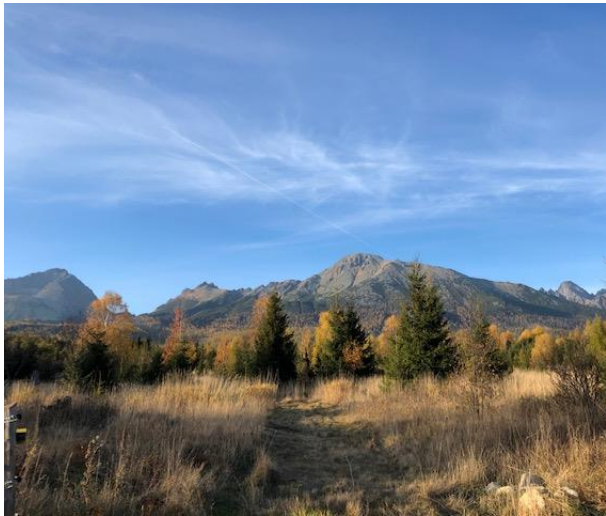
Najprv som si naštudovala, prečo je hora Zvir nad dedinou Litmanová pútnickým miestom.

Na internete som našla informácie o dvoch dievčatách, ktorým sa od augusta 1990 do augusta 1995 zjavovala záhadná pani. Vždy v nedeľu v rovnakom čase. Miesto, kde sa zjavila, bola lúka na hore Zvir. Lúka patrila dievčaťu, Katke z Litmanovej, vtedy 11-ročnej. Druhé dievča sa volalo Ivetka. Vtedy mala 13 rokov.

Správa sa rozšírila do sveta a prichádzalo tu stále viac a viac ľudí. Až sa stalo, že Katka potom lúku darovala gréckokatolíckej cirkvi, aby vznikol priestor na postavenie všetkých náležitostí na prijatie pútnikov.

Je tam krásna príroda, pripadalo mi to ako prírodný chrám, dýcha to tam neskutočným duchovným pokojom a tichou nádejou, ktoré tam ľudia-pútnici chodia hľadať. Mnohí hľadajú duševný pokoj, vyprosujú si stratené zdravie pre seba a svojich príbuzných, spomínajú na tých, ktorí sú už na druhom brehu ... pijú z prameňa liečivú vodu ... Vodu z liečivého prameňa som nevyskúšala, ale „napila“ som sa z neskutočnej blahodarnej duchovnej atmosféry tohto výnimočného miesta, ktoré nie je od Popradu až tak ďaleko (asi 1 hodinu autom do Starej Ľubovne a potom pred vstupom do mesta treba odbočiť vľavo do Litmanovej). Tak šťastnú cestu!

Lesný chodník pod Starým Smokovcom

Nemusíte ísť neviem ako ďaleko, aby ste sa príjemne prešli v peknom jesennom čase počas nedeľného popoludnia. V predposlednú októbrovú nedeľu sme si vyšli na prechádzku do Tatier. Z hlavnej cesty smerom do Starého Smokovca sme odbočili oproti penziónu Raimund v Dolnom Smokovci. Neďaleko hlavnej cesty je správa Štátnych lesov TANAP-u, obvod Dolný Smokovec. Okolo vedie asfaltová cesta smer Sibír (teda až k obytnému sídlisku na juhozápade Nového Smokovca). Nezašli sme až na Sibír, ale príjemne sme sa prešli po nedeľnom obede. No a tie výhľady v krásnom jesennom a slnečnom čase. To bolo niečo neskutočné. Na fotografiách sa vyníma hra svetla a tieňa. Ako na slávnych impresionistických maľbách, ktoré tak obdivujem.

Archeologická lokalita Hradisko (pri hlavnej ceste medzi Popradom a Starým Smokovcom)

O tejto archeologickej lokalite som sa dozvedela od rodinného príslušníka. A tak sme sa tam cez jesenné prázdniny v pondelok poobede vybrali. Naj-

prv sme sa pustili po poľnej ceste od okraja hlavnej cesty na úrovni Veľkého Slavkova (dedinu sme mali za chrbtom) smer Starý Smokovec. Zistili sme, keď sme prišli na úroveň „obráteneho kamenného srdca“, ktoré označuje archeologickú lokalitu, že musíme prekročiť potok. Lenže to by sme si museli namočiť topánky. Tak chtiac-nechtiac sme sa vrátili na začiatok našej cesty, prešli sme na ten správny breh potôčika, ktorý prechádza týmto teritóriom, a opäť sme sa vydali k miestu archeologických nálezov. Prechádzali sme po trávnom poli, ešteže bolo sucho. Lebo kebyže je mokro, tak sa tam ani nedostaneme, bolo by to samé močarisko. Po poli sme stúpali smerom nahor k lesu. Na okraji lesa leží „kamenné srdce“, ktoré označuje túto archeologickú lokalitu.

Keď som hľadala informácie na internete, nič som nenašla. Ale v jednom dokumentárnom filme (videli sme ho s prvákmi na hodine hospodárskej geografie a geografie cestovného ruchu) s názvom História Tatier sa mihol popri iných obrazoch aj obraz tejto časti nášho podtatranského kraja. A tak som si ho pustila opäť ... A dozvedela som sa, že tu máme pamiatku na prítomnosť Keltov, ktorí si tu postavili opevnené hradisko. Presnejšie sa nachádza táto lokalita v chotári Veľkého Slavkova na kopci Burich. Archeológovia tu našli po Keltoch (poznali už

bronz a železo) kovové zbrane, nádoby a mince. A tak mi dovoľte uviesť ešte niekoľko informácií z internetu (už som mala informácie, kde hľadať a ako hľadať), ktoré som si upravila.

Chotár Veľkého Slavkova bol osídlený už v praveku. Dokazujú to vykopávky na neďalekom pahorku Burich (medzi Veľkým Slavkovom a Dolným Smokovcom), ktoré svedčia o tom, že obec, pravdepodobne, ležala severnejšie, bližšie k Vysokým Tatrám ako dnes. Stálo tu hradisko z laténskej doby, jedno z prvých spomínaných v odbornej literatúre. Jeho význam tkvie v dokonalej, na svoju dobu mimoriadne vyspelej obrannej

technike. Obyvatelia pahorku na vyvýšene, ktorú dodnes obteká Anenský potok, mali nehatený výhľad na Popradskú kotlinu. Výšina bola osídlená už v predpúchovskom období, ale tesne pred začiatkom nášho letopočtu ju zmenili na mohutnú pevnosť. Pravdepodobne ani mohutné valy pravekú osadu neochránili, a keď ľahla popolom, už sa do nej nikto nevrátil. Archeológovia tu našli keramiku, spony, železné kince, kovania a mnohé iné predmety.

Archeologické nálezy tu vidieť nemôžeme, ale aspoň sme sa dozvedeli ďalšie informácie o lokalite, kde žijeme. A tak si uvedomujeme, čím viac sa dozvedáme, koľko toho ešte nevieme.

Jarabinský prielom

V stredu 17. novembra sme si naplánovali výlet do dediny Jarabina pri Starej Ľubovni, presnejšie do Jarabinského kaňonu alebo prielomu.

Tak ako v Slovenskom raji vytvorila rieka Hornád kaňon do pohoria Slovenský raj, tak aj tu miestny potôčik vytvoril kaňon vo východnej časti Pienin, ktorý pomenovali podľa dediny Jarabina.

Pojem kaňon označuje v geografii hlboké údolie so strmými bočnými stenami. Tie sú výsledkom erózných javov spôsobených riekou alebo potokom, ktoré „vykopávajú“ svoje lôžko do hornín a vytvárajú veľmi úzke doliny. Potok vytvorí kaňon tam, kde je podložie vytvorené z vápencov. A opäť niekoľko informácií z internetu:

„Jarabinský prielom je chránený prírodný výtvor a rozkladá sa na ploche 5,5 ha vo východnej časti Pienin, na sever od obce Jarabina. Predstavuje ho krátke kaňonovité údolie, ktoré vyrezal potok Malý Lipník. Vyvierajúca voda pod bradlom Baraní roh a už neďaleko prameňa sa zarezáva do vápencov Dudkovej skaly, kde sa kľukavým dnom tiesňavy pod zrázne steny sústavou perejí, vodopádov a „obrích hrncov“. (Opravila som iba pravopisné chyby. Prídavné meno obrí písme s jistou, skloňujeme podľa vzoru páví. Ani internet nie je vševiediaci.). Z celého 0,5 km dlhého prielomu je najkrajší dolný asi 150 m dlhý úsek, ktorým tiesňava vyúsťuje pod zráznou Lysou skalou.“

Auto sme zaparkovali nad obcou pri kríži (za cestou sa páslo stádo kráv a pre naše deti to bol zážitok, lebo ešte ani nevideli toľko kráv pokope). A vydali sme sa podľa tabule ku kaňonu. Po 10 minútach chôdze sme prišli k orientačnej mape a začali sme zostupovať po chodníku do kaňonu. Naokolo sme nič nevideli, pretože bola dosť hustá hmla. A ja som si v duchu hovorila, že to asi nebude vydarený výlet, keďže nie je pekné počasie. Ale popri tom sme išli stále nižšie a nižšie. Z obyčajného chodníka sme zrazu prestúpili na kovové schodíky, ktorými sme zišli až na dno kaňonu a ocitli sme na mieste, kde tiekol potok. Bolo tam ponuro, keďže bola hmla. A naokolo samé skalné steny. Vedeli sme, že bude všade mokro a potrebujeme dobrú nepremokavú obuv. Vystrojení a dobre oblečení sme sa pustili kaňonom po modrej značke. Asi po polhodine kráčania po okrajoch potoka, prekráčania potoka po kameňoch a brodenia sa pomedzi vetvy zo stromov, sme prišli na lesnú cestu. Boli sme zablatení až hrôza, ale napriek tomu sa nám málilo a chceli sme pokračovať kaňonom. Lenže to bolo všetko.

Kaňon v Jarabine je krátky, príliš krátky na to, že sme boli plní nadšenia, ako pekne strávime tento voľný deň. Tak sme pokračovali po lesnej ceste, vyšli sme na krásnu ešte zelenú lúku a kráčali smerom nahor. Pred nami sa týčila Čertova skala, jeden okraj bol strmý, ale z druhého okraja sa na ňu dalo vyjsť. Zhora bol nádherný výhľad na Ľubovniansku vrchovinu, na Pieniny. Celkom vzadu sme videli aj Tatry. Jednoducho, naokolo boli samé kopce. A až vtedy som si uvedomila, že už nás nehalí hmla. Slniečko krásne svietilo a bol príjemný deň. A vydarený výlet sa uskutočňoval. Z Čertovej skaly sme zišli dolu a pokračovali smerom hore. Hore, to sú Čierťáže.

Tam sme sa občerstvili a rozmýšľali sme, čo ďalej. Podľa tabule by sme pokračovali tým našim smerom na kopec Vabec. Ale to by bolo treba ešte veľa kráčať. A tak sme sa otočili a tou istou cestou sme sa vrátili. Takže naše, už medzičasom vyčistené topánky vo vlhkej tráve, vyzerali opäť tak ako predtým. No cesta späť nebola presne taká istá, pretože hmla sa rozplynula, bol pekný slnečný deň. A my sme zrazu videli to, čo sme ráno nevideli. Hneď vedľa Jarabinského prielomu je lom na vápenec. Z výšky bol naň veľkolepý pohľad. Cestou k autu sme po ľavej strane videli dedinu Jarabina. No jednoducho, vydarený výlet. A bodka za tohtoročnou jeseňou, ktorá bola naozaj krásna.

*Nesprávne používanie slovies
poznať a vedieť*

Počúvajte okolo seba v reči iných ľudí, nevynímajúc moderátorov v rozhlase a v televízii, teda profesionálov, ktorí sú vzorom v používaní spisovnej slovenčiny, ako používajú tieto dve slovesá, keďže sme sa na to sústredili.

Sloveso **poznať** má vytvárať väzbu s predmetom, teda spájať sa s podstatným menom (všeobecným alebo vlastným). Ak by sme mali uviesť príklad, môžeme povedať napr.:

Poznám/Nepoznám tohto človeka. Poznám/Nepoznám jej adresu. Poznám/Nepoznám Jána Pekného.

Sloveso **vedieť** je neplnovýznamové, tzv. modálne, a preto sa spája s plnovýznamovým slovesom, napr.:

Viem/neviem recitovať naspamäť básneň.
Vieme/nevieme vám povedať, prečo je to tak.

*Nesprávne používanie opytovacích zámen
Či? Čia? Čie?*

Dokonca aj v reči učiteľa slovenčiny sa dá počuť takáto veta:

Jazykové okienko

Koho je táto úloha?
alebo Koho sú tieto topánky?

Použitie opytovacieho zámena nie je správne. Správne to má byť: Čia je táto úloha? Čie sú tieto topánky?

Alebo by sme mohli štylizáciu zmeniť:
Komu patrí táto úloha? Komu patria tieto topánky? A pod.

Používanie zámen radi, rady

Málokto z nás správne používa v písanom a aj ústnom prejave zámeno radi [rad'i] a rady [radi]. Zámeno radi sa používa vo vete vtedy, keď nie je vyjadrený podmet a aj vtedy, keď je zrejmé, že hovoríme v kontexte o mužskom životnom rode (chlapi, chlapci, športovci, atď.), napr. Chlapci sa radi korčuľujú v zime na zamrznutom rybníku. alebo Sme radi, že ste prišli.

Zámeno rady používame, keď je reč o ženskom rode a strednom rode. To by sme ešte ako-tak vedeli, ale treba ho v takom tvare používať ešte aj v mužskom rode neživotnom. A to už je problém nielen v písanom prejave, ale najmä v ústnom prejave, pretože d čítame tvrdo. A to takmer nikto z nás si neuvedomuje. Napr.: Žena alebo aj dievčatá sa rady pekne obliekajú. A v mužskom neživotnom rode príklad: Niektoré kvety nemajú rady veľa slnka a ani vody.

Jesenná prechádzka

(Umelecký opis)

Krásna pani Jeseň v pestrofarebnom plášti tíško prišla a oslepila divákov ako herečka v úvode divadelného predstavenia. Rozohnila sa, vžila sa do svojej roly, roztancovala aj sediacych divákov v hľadisku. Nadchýna jednoducho každého. Aj keď sa jej hra a tanec opakujú stále v tomto ročnom období, vždy je to zázrak, ktorý vyráza dych pri jesennej ceste do školy, pri každej prechádzke po lese či parku.

Matka príroda posielala k nám jeseň oblečenú v pestrom kostýme, ktorý ukradol farby z maliarovej palety. Od krásnej žltej, cez oranžovú, červenú, bordovú až k hnedej. Nechýbajú ani rôzne odtiene zelenej. Takto sfarbené lístie pomaly padá zo stromov v jemnom vánku a ukladá sa na trávku. Tráva už nie je zelená, ale je prikrytá farebným kobercom vytvoreným z lístia. Pod nohami jemne šuští a skrýva svoje tajomstvá. Chrobáčky sa pripravujú na blížiacu sa zimu, sú vďačné za prírodnú prikrývku, ktorá ešte hreje. Hemžia sa po zemi, nechcú zabudnúť na nič, čo im pomôže prežiť chlad a mráz v bezpečí úkrytu pod zemou.

A stromy v parku pomaly strácajú svoj odev. Nefúka iba jemný vánok, ten sa zmenil na vietor, ktorý listy berie do svojich rúk a roznáša ich po celom okolí. Konáre na stromoch zostali holé. Vietor nimi kýva, až sa ohýbajú, akoby boli z gummy. Celé koruny stromov sa nakláňajú raz dopredu, raz dozadu, opäť doprava a doľava.

Slniečko ešte vydáva posledné teplé lúče, ale vo vzduchu už cítiť, že leto odišlo a príde opäť o rok. Obloha je krásna, modrá, len sem-tam sú po nej biele fliačky rozfúkaných oblakov. Vidno na nej kídleť divých

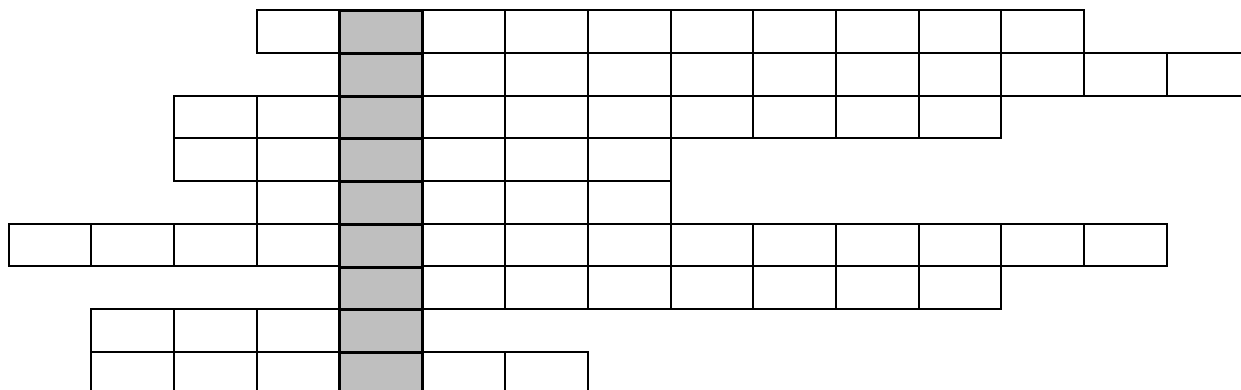
husí, ktoré vo vzdušnom útvare v podobe písmena V načas odlietajú niekam do tepla. Krídlami mávajú tak usilovne, že o chvíľu ich už nevidieť. A nezostalo ani stopy po lastovičkách. Tie odleteli už dávnejšie, boja sa chladu. Už nerobia vo vzduchu tie svoje akrobatické kúsky. Bocianie hniezda zostali tiež prázdne a smutné. Aj vtáčí obyvatelia sú súčasťou tohto divadelného predstavenia.

Na horizonte sa týčia modrosivé skalnaté štíty Vysokých Tatier. Vidno ich celkom jasne, sú tak blízko, jednoducho nádherné. Najkrajšie sú práve v jeseni. Skaly vyzerajú tak mohutne a majestátne, človek je v porovnaní s nimi maličký ako mravček. V diaľke vidno visutú lanovku na Lomnický štít. Už má len posledných pár metrov ... A pristáva na stanici. Vidieť ju len málokedy ako malú červenú škatuľku, ktorá sa pomaly zavesená na lane približuje k svojmu cieľu s turistami túžiacimi ešte stihnúť návštevu Lomnického štítu v túto krásnu jeseň.

Pani Jeseň si pomaly vyzliekla svoje pestrofarebné šaty a vymení ich za tmavý plášť. Deň sa skrakuje, slnko je skúpe na teplé lúče, vzduch je svieži, fúka ostrý vietor. Nebo zmenilo farbu. Už nie je čisto vyumývané, modré ako pokojné more, ale tmavomodré, sivé, sivočierne posiate nahnevateľnými ťažkými mrakmi. Oblohu preťali blesky, valia sa z nej prúdy vody, veľké ťažké kvapky padajú na zem, ktorá je pomaly, ale isto premočená. A lístie už nie je pestrofarebné, ale hnedé, stráca sa v ňom posledný náznak života, umiera. Príroda sa pripravuje na príchod zimy.

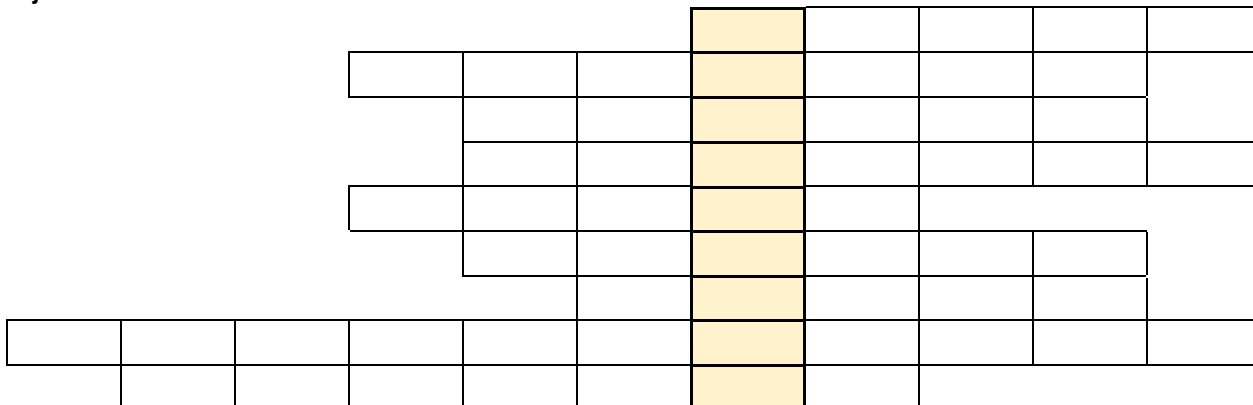
Otestuj sa 😊

Tajnička 1

1. Proces rozdelenia práce medzi jednotlivcov al. skupiny ľudí.
2. Proces, v ktorom sa stretávajú rôzne trhové subjekty a každý z nich má rôzne ekonomické záujmy. Každý z nich chce získať hmotnú výhodu.
3. Spolupráca niekoľkých osôb al. skupín zameraná na dosiahnutie rovnakého cieľa.
4. Predstavuje schopnosť a ochotu predávajúcich prediť určité množstvo tovaru za určitú cenu.
5. Množstvo tovarov, ktoré sú kupujúci ochotní kúpiť za určitú cenu.
6. Stav, keď skupina nezamestnaných hľadá prácu na trhu práce.
7. Ekonomický jav, ktorý sa prejavuje dlhšie trvajúcim rastom cenovej hladiny alebo znížením kúpnej sily peňazí.
8. Kladný výsledok hospodárenia, ktorý zvyšuje finančné zdroje podniku.
9. Záporný výsledok hospodárenia, ktorý znižuje finančné zdroje podniku.

Tajnička 2

1. Cieľavedomá činnosť ľudí zameraná na tvorbu statkov a služieb, ktoré uspokojujú ich potreby.
2. Hmotný statok, ktorý je výsledkom výroby.
3. Základná hospodárska jednotka v NH. Využíva výrobné faktory na výrobu statkov a poskytovanie služieb.
4. Všeobecný prostriedok výmeny používaný pri nákupe statkov a služieb.
5. Hodnota opotrebenia dlhodobého majetku za určité obdobie v peňažnom vyjadrení.
6. Určitá oblasť ekonomickej činnosti, ktorá má podobné charakteristické znaky.
7. Statky al. služby, ktoré sú určené na predaj.
8. Optimálne využívanie zdrojov na dosiahnutie cieľov.
9. Všetky statky, ktoré slúžia na výrobu ďalších statkov a služieb.

